

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ที่อาศัยและมีชื่อตามทะเบียนราษฎรในเขตตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 3,483 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอวาปีปทุม. 2556 : 1-3)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ที่อาศัยและมีชื่อตามทะเบียนราษฎรในเขตตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยโดยคำนึงถึงความน่าจะเป็นด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่มีจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727)

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + n(e)^2}$$

กำหนดให้

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างกำหนดไว้ที่ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{3,483}{1 + 3,485(0.05)^2}$$

$$n = 358.79$$

เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยกำหนดการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) คือ กำหนดให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยแบ่งออกเป็นหมู่บ้าน โดยแต่ละหมู่บ้านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการสุ่มแต่ละหมู่บ้านโดยใช้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่สุ่มขึ้นมาในแต่ละหมู่บ้านเฉลี่ยเท่ากัน ตามความเหมาะสม

3.2 จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากที่มีวิธีการดังนี้ จัดทำกล่องขึ้น 12 กล่อง แต่ละกล่องมีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ จากนั้นจับสลากขึ้นมา ได้รายชื่อใดเขียนไว้และนำลงในกล่องเช่นเดิม เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิถูกเลือกเท่าเทียมกัน หากจับได้รายชื่อซ้ำให้จับใหม่ ทำเช่นนี้ทุกกล่องจนได้กลุ่มตัวอย่างครบทุกกล่อง และได้กลุ่มตัวอย่างรวมกันครบจำนวน 359 คนดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2556)

หมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เหล่าก้างปลา	354	36
หนองแวง	294	30
หนองสระพัง	123	13
โพธิ์ชัย หมู่ที่ 4	323	33
โพธิ์ชัย หมู่ที่ 5	326	34
แก่นเท่า	404	42
คำแย	477	49
คำแยน้อย	270	28

หมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สระแก้ว	179	18
โพธิ์ทอง	238	25
ตำแยนคร	258	27
เหล่านาคี	237	24
รวม	3,483	359

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด

2. ส่วนประกอบของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ หมู่บ้าน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัยอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด

3.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบเพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด

3.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

4. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

4.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้เพื่อ ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและหาค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาโดยใช้ IOC (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของโรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยมีเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามดังนี้

- ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำผลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้เกณฑ์

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านได้แก่

1. นางสาวสุภาพร เย็นทรัพย์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา ปร.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
2. นายดำรง ปักเขตานั่ง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 วุฒิการศึกษา กศ.ม.(ภาษาไทย) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
3. นายมีชัย พลภูงา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

4.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในตำบลโพธิ์ชัย อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้ จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับโดยรวม (Item Total Correlation) มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.31 ถึง 0.87 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

4.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจัดพิมพ์แบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน โดยผู้วิจัยทำความเข้าใจและอธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ช่วยวิจัย ให้เข้าใจตรงกันทั้ง 2 ฝ่าย
2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 359 ชุด ตามจำนวนในตารางที่ 3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจนครบ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. นำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาลงรหัสตามตัวแปรที่ศึกษา คือ เพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่เพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นรายข้อตามเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 76)

ระดับความเห็น	คะแนนคำถามเชิงบวก
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

4. วิเคราะห์ระดับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางโดยรวมและเป็นรายด้านแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ โดยนำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบเกณฑ์ การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย ด้วยสูตร

$$\text{ความกว้างของช่วง (i)} = \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร ความกว้างของช่วง} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ตามค่าที่ได้จากสูตรคำนวณของระดับชั้น = 0.80 ดังนี้ (สุวิมล ทิรกานันท์, 2546 : 56)

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ โดยใช้ สถิติ t-test เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ LSD (Least significant Difference) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 119)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะใช้เชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติไว้ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งสูตรของ IOC มีดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2553 : 213)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนข้อคำถามนั้น กับคะแนนรวมของข้อคำถามทั้งหมดที่ไม่รวมข้อนั้น ด้วยวิธี Item-total Correlation

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKAM UNIVERSITY

$$r_{xy} = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน อำนาจจำแนก

$\sum X$ แทน คะแนนรวมทั้งหมดของแต่ละคน

$\sum Y$ แทน คะแนนข้อที่....

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือของแบบสอบถามเป็นรายข้อรายด้านและทั้งหมด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum x_i^2}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อ

S_i แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_i แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1 ร้อยละ

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน

N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 t – test

$$t = \frac{\bar{x}_h - \bar{x}_i}{\sqrt{\frac{S_h^2 + S_i^2}{n}}}$$

เมื่อ	$\bar{x}_h$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	$\bar{x}_i$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_h^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

3.2 F – test (One Way ANOVAs)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าความแจกแจง F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละขั้นตอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธี LSD (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)